

חודש תקומה וגבורה במעונות יום

פתח דבר

עשייה חינוכית- טיפולית איכותית

עקרונות וכלים מעשיים למחנכת- מטפלת

מנהלת מעון יקרה, לפנייך כלי עבודה מקצועי לקידום איכות החינוך-טיפול במעון המשלב תפיסה ערכית עם יישום פרקטי בנושא "חודש התקומה והגבורה". הכלי כולל שני חלקים:

1. עקרונות לחינוך-טיפול איכותי, חמשת היסודות

לאינטראקציה מיטבית.

2. ארגז כלים מעשי, כרטיסיות פעילות מובנות לתינוקות

ולפעוטות ברוח "חודש התקומה והגבורה".

שילוב זה נועד להעמיק את ההבנה למשמעות ולחשיבות פעולותיה של המחנכת-מטפלת באינטראקציה היומיומית, ולהפוך כל מפגש עם התינוקות והפעוטות, להזדמנות ללמידה קשר, עידוד לסקרנות, חקר ולצמיחה.

השימוש בכלי זה יסייע להוביל לעשייה חינוכית-טיפולית איכותית, תוך חיזוק תחושת השייכות והחיבור לערכים ולזהות.

עשייה חינוכית- טיפולית איכותית

דרכי השימוש בכרטיסיות:

הכרטיסיות עוסקות בליבת העשייה המקצועית, העשייה החינוכית-טיפולית האיכותית.

העבודה במעון אינה רק "טיפול" טכני, אלא שליחות חינוכית שבה לכל אינטראקציה של המחנכת-מטפלת עם התינוקות והפעוטות יש השפעה מכרעת על התפתחותם המיטבית. חמשת העקרונות לאינטראקציה איכותית, מהווים את המצפן המקצועי לעשייה חינוכית-טיפולית איכותית, ונועדו לסייע לצוותי החינוך-טיפול להוות עוגן ומנהיגות מעצבת בתהליך גדילתם של התינוקות והפעוטות ולהכיר להן את העקרונות ליישום בעשייה החינוכית.

מומלץ להדפיס את הכרטיסיות למחנכות-מטפלות ולהכיר להן את העקרונות ליישום בעשייה החינוכית-טיפולית במעון.

עשייה חינוכית- טיפולית איכותית

חמשת העקרונות לאינטראקציה איכותית

ביסוס קשר אישי וביטחון רגשי

מתן דוגמה אישית ומודל לחיקוי

עידוד עצמאות, בחירה ומסוגלות

תיווך פדגוגי והעשרת השפה

שמירה על שגרה ורגישות תרבותית

בניית חוף מבטחים רגשי*

עקרון 1

מגע וחום: ליווי פעילויות יומיומיות, דקלום ושירה בקרבה פיזית ובחיוך- הם המפתח לתחושת מוגנות.

א.ב. של אהבה
(התכנית ההתפתחותית ע"מ 224)

מנהיגות יציבה מול חקירה חופשית

עקרון 2+3

דוגמה אישית- עוגן במשבר

נוכחות מרגיעה, הפגנת אמפתיה וחמלה,
ותיווך מציאות מוגנת בעת משבר.
התינוקות והפעוטות לומד כיצד ליצור
קשרים מתוך חיקוי והתבוננות.

עידוד עצמאות- מרחב פעולה

מתן אפשרות לחקירה חופשית ללא ציפייה
לתוצר מסוים.
תמיכה ביוזמות של התינוקות והפעוטות,
בחירה עצמאית וניצול מצבי למידה
ספונטניים.

הסביבה והשיח

עקרון 4+5

תיווך פדגוגי והעשרת שפה:

➤ שיום ותמלול: "אני רואה שבחרת בכדור הלבן"

➤ שימוש בפעלים מגוונים ודיאלוג רציף המגיב ליוזמות

התינוקות והפעוטות.

➤ שימרה על טון דיבור רך, נעים ורגיש.

שגרה ורגישות תרבותית:

➤ יציבות כערך: שגרת יום מוכרת יוצרת אקלים מיטבי.

➤ הכלה ורגישות לרקע התרבותי של משפחות המעון.

המעבר ההתפתחותי: מתלות מכילה לעצמאות מודרכת

פעוטות 	תינוקות 	
עידוד אוטונומיה וחקירה	בניית התקשרות בטוחה	מוקד הטיפול
הדרכה חיובית, תיווך קונפליקטים, רשת ביטחון לחקירה	ויסות משותף, מענה מיידית, נחמה וביטחון	תפקיד המחנכת-מטפלת
חלוקה לאזורים, למידה דרך פעילות חופשית וחקוי	ממוקדת-גוף וחפצים בסיסיים והגנה מהצפה	סביבה ומשחק
העשרת אוצר מילים, שיקוף רגשות, בחירה וניהול גבולות	מחוות גוף, מגע, פירוש בכי והשמעת קולות מרגיעים	תקשורת

חודש התקומה והגבורה במעון

אסופת כרטיסיות הפעלה מעשיות
לצוות החינוכי- טיפולי

*מותאם במיוחד עבור כל מחנכת- מטפלת
לליווי תינוקות ופעוטות*

מנהלת מעון יקרה

בחלק זה העקרונות החינוכיים מיושמים לפעולות ממשיות בעשייה החינוכית-טיפולית במעון, דרך אסופת כרטיסיות הפעלה מעשיות המותאמות במיוחד לרוח התקופה, "חודש התקומה והגבורה" באופן חוויתי ותואם גיל.

כל כרטיסייה בנויה במבנה קבוע וברור הכרטיסיות הן כלים מעשיים ונועדו להעשיר את העשייה החינוכית-טיפולית במעון ולייצר רגעים של חקר, התנסות וסקרנות.

מומלץ לעיין בכרטיסיות ולבחור את אלו המתאימות לכל קבוצה ולהדפיס אותן לשימוש הצוות החינוכי-טיפולי.

תיבת חפצים כחולים ולבנים

מטרות:

זיהוי צבעים ראשוני

פיתוח חקירה חושית

חיזוק הקשר האישי

מהלך הפעילות:

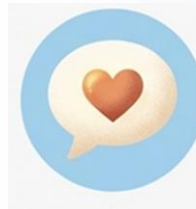
הכנה: בחרי תיבה בטיחותית והניחי בה חפצים בגווני כחול ולבן במרקמים שונים (בד, עץ, פלסטיק)

חקירה: הזמיני את התינוק לחקור את החפצים שבתיבה.

תיווך: מללי את פעולותיו "אני רואה שבחרת בכדור הלבן והרך"

סיכום:

התנסות חושית בסביבה בטוחה ותומכת מסייעת לעיבוד והפנמה של ידע בגיל הרך

צלילים של כחול ולבן

קישור לשיר: ילדות ישראלית - הדגל שלי

מטרות:

העשרת השפה

פיתוח מיונות האזנה

זיהוי מקצבים מוזיקליים

מהלך הפעילות:

השמיעי את השיר "כחול ולבן" בעוצמה נמוכה ולווי אותו בשירה חיה.

הניעי בתנועה רכה מטפחת כחולה או לבנה מול התינוק.

עודדי את התינוק לגעת במטפחת ולעקוב אחריב במבטו.

סיכום: חשיפה למוזיקה מסורתית בשירה חיה תורמת לביסוס פרטואר מוזיקלי ולחיבור לזהות הישראליות כבר מהגיל הרך.

שמח במטבח - מכינים כדורי אנרגיה

מטרות:

העשרת אוצר המילים

פיתוח מוטוריקה עדינה

טיפול אחראיות ותרומה לקהילה

מהלך הפעילות:

הכנה: עודדי את הפעוטות לעצמאות במהלך הפעילות, בשטיפת הידיים ולבישת הסינר. הניחי את המצרכים על השולחן, הציגי כל מצרך בשמו, ואפשרי לפעוטות לחקור באמצעות החושים – לטעום, לגעת ולהרגיש.

עשייה שיתופית: עודדי את הפעוטות למזוג, לערבב, וליצור כדורים. הדגישי פעלים "ללוש", "למזוג".

נתינה: ארזו יחד הכדורים כשי לחיילים או למשפחות מגוייסות/ המעון.

סיכום: שותפות בעשייה יוצרת אצל הפעוט תחושת מסוגלות וערבות הדדית

קישור למתכון: [כדורי תמרים בטעם שוקולד בריאים וטעימים \(כדורי אנרגיה\) | מתכונים ב-10 דקות](#)

"כל הארץ דגלים"-תנועה וריקוד

מטרות:

תנועה במרחב

פיתוח קורדינאציה

ביטוי עצמי יצירתי

מהלך הפעילות:

חלקי דגלים והזמיני את הפעוטות לנוע בחופשיות לצליל השיר

הדגימי הקשה על כף היד עם מקל הדגל.

הדגימי הנפת הדגל מצד לצד.

שקפי ועודדי "ראיתי איך הנפת את הדגל גבוה"

סיכום: פעילות תנועתית בקבוצה מחזקת את האינטראקציה החברתית

ומשרה אווירת חג ושמחה.

קישור לשיר: [כל הארץ דגלים - שיר ילדים ליום העצמאות](#)

- [שירי ילדות ישראלית](#)

בונים את ירושלים

מטרות:

עבודה שיתופית

עידוד יצירתיות

היכרות חזותית עם סמלי ירושלים

מהלך הפעילות:

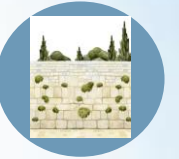
יצירה- אספי קופסאות קרטון ועודדי את הפעוטות לצבוע אותן בצבעי 'אבני ירושלים'

בניה- אפשרי ועודדי את הפעוטות לבנות יחד 'חומה' או 'רכבת' משותפת מהקופסאות.

השראה- תלי תמונות של חומות העיר, הכותל, מקומות בירושלים באזור מרחב המשחק. בקשי מההורים להביא תמונות של הפעוטות עם המשפחה/חברים בירושלים

סיכום: משחק בנייה משותף מאפשר לפעוטות לבטא יוזמה, לפתח דמיון וללמוד לעבוד יחד למען מטרה משותפת.

